

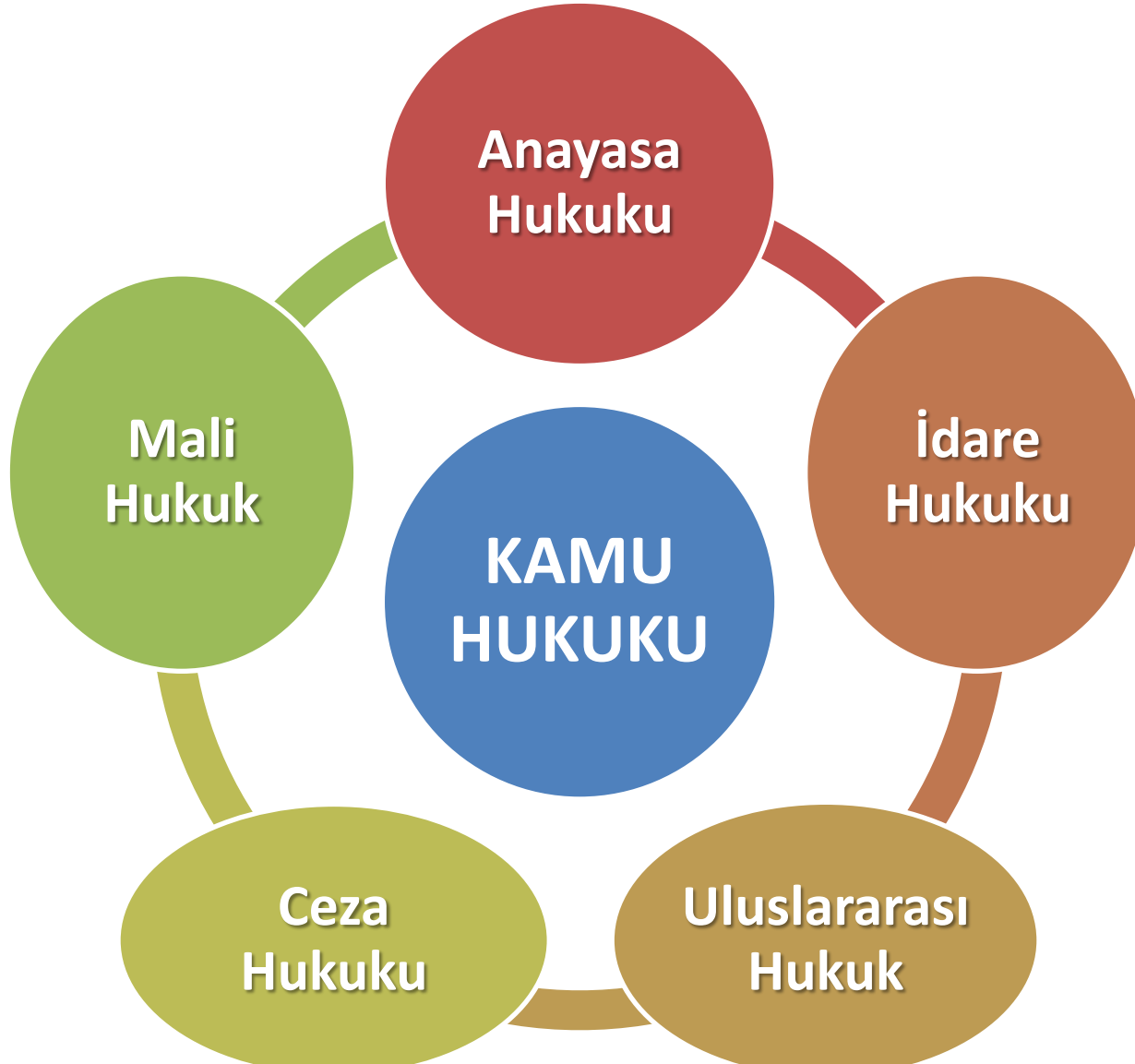
**Ankara
Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Adalet MYO**

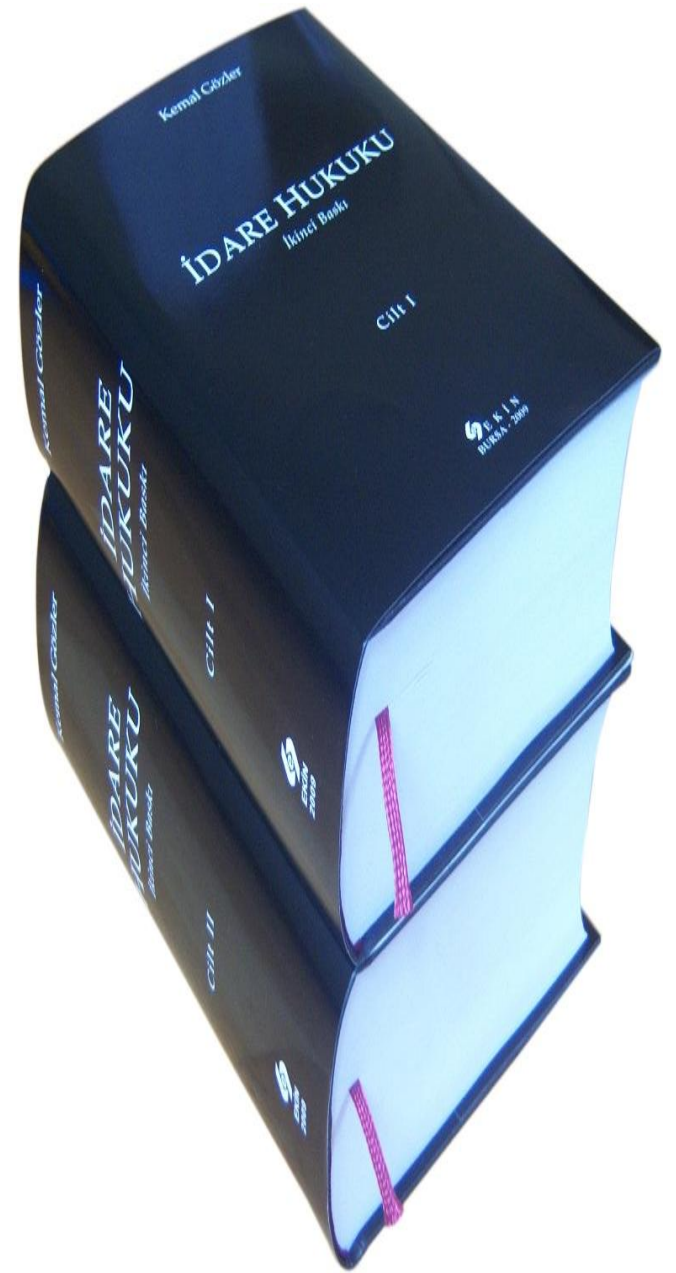
**İnfaz ve Güvenlik
Hizmetleri Programı**

Genel Hukuk-1 Dersleri

Kamu Hukuku Alt Dalları
(Anayasa Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku)
ve
Bu Dallar ile İlgili
Temel Kavramlar

KAMU HUKUKUNUN TEMEL DALLARI

İDARE HUKUKU

1) CUMHURBAŐKANI

CUMHURBAŐKANI SADECE SİYASİ BİR MAKAM OLMAYIP, BAZI GÖREV VE YETKİLERİ BAKIMINDAN İDARE İÇİNDE YER ALMAKTADIR.

ANAYASANIN 104.MADDESİNDE CUMHURBAŞKANININ YASAMA, YÜRÜTME VE YARGI ALANLARINA İLİŞKİN GÖREV VE YETKİLERİ SAYILMIŐTIR

CUMHURBAŐKANLIĐI

GENEL SEKRETERLIĐI TEŐKILATI

**CUMHURBAŞKANININ GÖREVLERİNİ YERİNE GETİREBİLMESİ
İÇİN KURULMUŐ BİR İDARİ TEŐKILATTIR.**

DEVLET DENETLEME KURULU

**İDARENİN HUKUKA UYGUN, DÜZENLİ VE VERİMLİ
ÇALIŞMASININ SAĞLANMASI AMACIYLA OLUŞTURULMUŞ
BİR KURULDUR.**

2) BAKANLAR KURULU VE BAŞBAKAN

BAKANLAR KURULU ÜYE SAYISI:

BAŞBAKAN(1)+BAŞBAKAN YARDIMCILARI(5)+BAKAN(21)=27

1. ADALET BAKANLIĞI
2. AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
3. AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
4. BİLİM SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
5. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
6. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
7. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
8. EKONOMİ BAKANLIĞI
9. ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
10. GENÇLİK ve SPOR BAKANLIĞI
11. GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
12. GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
13. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
14. KALKINMA BAKANLIĞI
15. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
16. MALİYE BAKANLIĞI
17. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
18. MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI
19. ORMAN ve SU İŞLERİ BAKANLIĞI
20. SAĞLIK BAKANLIĞI BAKANLIĞI
21. ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

BAKANLAR KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU

1)SİYASİ

2)CEZAI

3)HUKUKİ

BAKANLAR KURULUNUN ÇALIŞMA USULÜ

BAŞBAKANIN BAŞKANLIĞINDA TOPLANIR VE ÇALIŞIR.

ÇALIŞMA USULÜ TEAMÜLLERE GÖREDİR.

TOPLANTILAR GİZLİ OLUP, GÖRÜŞMELER TUTANAĞA GEÇİRİLMEZ.

BAŞBAKANININ TALEBİ ÜZERİNE ÇALIŞMALARINI YÜRÜTÜR.

BAŞBAKANLIK VE BAŞBAKAN

HEM ANAYASADA HEM DE YASALARDA BAŐBAKANA BİRÇOK İDARİ GÖREVLER VE YETKİLER VERİLMİŞTİR.

BAŞBAKAN:

BAKANLAR KURULUNUN BAŞKANI, BAKANLIKLARIN VE BAŞBAKANLIK TEŞKİLATININ EN ÜST AMİRİDİR.

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI:

**SAYISI 5'İ GEÇMEMEK ÜZERE BAŞBAKAN
YARDIMCISI BAKAN
GÖREVLENDİRELECEĞİ
DÜZENLENMİŞTİR.**

BAŞBAKANLIK TEŞKİLATI

**BAŞBAKANLIĞIN ÜSTLENDİĞİ HİZMETLERİ YÜRÜTMEK ÜZERE
BAŞBAKANLIK TEŞKİLATI OLUŞTURULMUŞTUR.**

**MERKEZ TEŞKİLATI İLE BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARDAN
MEYDANA GELİR.**

**MÜSTEŞAR: EN YÜKSEK DEVLET MEMURUDUR VE
BAŞBAKANLIK TEŞKİLATININ BAŞBAKANDAN SONRA ÜST
AMİRİDİR.**

- BAŞBAKANLIK ANA HİZMET BİRİMLERİ**
- BAŞBAKANLIK DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ**
- BAŞBAKANLIK YARDIMCI HİZMET BİRİMLERİ**

BAKANLIKLAR VE BAKANLAR

BAKANLIK:MERKEZİ İDARİNİN ÜSTLENDİĞİ KAMU HİZMETLERİNİN ÖRGÜTLENMİŞ ŞEKİLLERİNE BAKANLIK DENİR.

BAKANLIKLARIN DEVLET TÜZEL KİŞİLİĞİ DIŞINDA AYRI BİR TÜZEL KİŞİLİKLERİ BULUNMAMAKTADIR.

BAKANLIK TEŞKİLATININ BAŞINDA BULUNAN KİŞİYE BAKAN DENİR.

MERKEZE YARDIMCI KURULUŐLAR

BAŐKENTTE, MUHTELİF YARDIMCI KURULUŐLAR YANI DANIŞMA ORGANLARI BULUNMAKTADIR. BU KURUŐLARDAN BAZILARI MERKEZ TEŐKİLATINA (DEVLETE) DANIŐMANLIK YAPMAKTADIRLAR. BU KURULUŐLARIN EN ÖNEMLİLERİ:

1)DANIŐTAY

DANIŐTAY, HEM BİR YÜKSEK MAHKEME HEM DE DANIŞMA VE İNCELEME MERCIİDİR.

2)SAYIŐTAY

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ İÇİNDEKİ İDARELERİN, SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARININ VE MAHALLİ İDARELERİN GELİR, GİDER VE MALLARINI, TBMM ADINA DENETLEYEN, SORUMLULARIN HESAP VE İŐLEMLERİNİ KESİN HÜKME BAĞLAYAN VE KANUNLARLA VERİLEN İNCELEME VE DENETLEME GÖREVİNİ YAPAN BİR KURULUŐTUR. ÜYELERİ TBMM TARAFINDAN SEÇİLMEKTEDİR. SAYIŐTAYIN MERKEZE YARDIMCILIK GÖREVLERİ:

1)MALİ YÖNETMELİKLER HAKKINDA GÖRÜŐ BİLDİRMEK.

2)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ HAKKINDA GÖRÜŐ BİLDİRMEK.

3)MİLLİ GÜVENLİK KURULU

DEVLETİN MİLLİ GÜVENLİK SİYASETİNİN TAYİNİ, TESPİTİ VE UYGULANMASI İLE İLGİLİ ALINAN TAVSİYE KARARLARI VE GEREKLİ KOORDİNASYONUN SAĞLANMASI KONUSUNDAKİ GÖRÜŐLERİNİ BİLDİRMEKLE GÖREVLİ ANAYASAL BİR KURUM

4)EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY

EKONOMİK VE SOSYAL POLİTİKALARIN OLUŐTURULMASINDA HÜKÜMETE İŐTİŐARİ NİTELİKTE GÖRÜŐ BİLDİRMEK AMACIYLA KURULMUŐTUR.

MERKEZİN TAŞRA TEŞKİLATI

MERKEZDEN YÖNETİMİN, ONUN HİYERARŞİSİ ALTINDA BAŞKENT DIŞINDAKİ BİRİMLERİNE TAŞRA TEŞKİLATI DENİR.

İL İDARESİ KANUNUNA GÖRE TEŞRA TEŞKİLATI, İL, İLÇE VE BUCAK ŞEKLİNDE ÜÇ KISIMDAN OLUŞMAKTADIR.

BUNA MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ BUNLARIN BAŞINDA BULUNANLARA MÜLKİ İDARE AMİRLERİ DENİR.

1)İL İDARESİ

MERKEZDEN YÖNETİMİN TAŞRA TEŞKİLATININ İLK BÖLÜMÜNÜ İL OLUŞTURUR.KANUNDA İL GENEL İDARESİ ADI VERİLMEKTEDİR.BUGÜN İTİBARIYLA ÜLKEMİZDE 81 İL VARDIR.İLİN YÖNETİMİ VALİ, İL MÜDÜRLERİ VE İL İDARE KURULUNCA YERİNE GETİRİLİR.

VALİ

İÇİŞLERİ BAKANININ ÖNERİSİ BAKANLAR KURULUNUN KARARI VE CUMHURBAŞKANININ ONAYI İLE ATANIRLAR.VALİ, İLDE DEVLETİN VE HÜKÜMETİN TEMSİLCİSİ VE AYRI AYRI HER BAKANIN TEMSİLCİSİ VE BUNLARIN İDARİ VE SİYASİ YÜRÜTME VASITASIDIR.

2)İLÇE İDARESİ

2017 İTİBARIYLA ÜLKEMİZDE 921 (957?) ADET İLÇE BULUNMAKTADIR.İLÇE YÖNETİMİ KAYMAKAM, İLÇE MÜDÜRLERİ VE İLÇE İDARE KURULU TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLİR.

KAYMAKAM

İLÇEDE HÜKÜMETİN TEMSİLCİSİDİR.İLÇENİN GENEL İDARESİNDEN SORUMLUDUR.

3)BUCAK İDARESİ

ARALARINDA COĞRAFYA, EKONOMİ, GÜVENLİK VE MAHALLİ HİZMETLER BAKIMINDAN İLİŞKİ BULUNAN KÖYLERDEN MEYDANA GELEN İDARİ BİRİMDİR.BUCAK MÜDÜRÜ, BUCAK MECLİSİ VE BUCAK KOMİSYONU TARAFINDAN İDARE EDİLİR.

BUCAK MÜDÜRÜ

BUCAK MÜDÜRÜ OLABİLMEK İÇİN EN AZ LİSE VEYA DENGİ OKUL MEZUNU OLMAK GEREKİR.BUCAKTAKİ EN BÜYÜK HÜKÜMET MEMURU VE TEMSİLCİSİDİR. BUCAĞIN GENEL İDARESİNDEN SORUMLUDUR.

BUCAK MECLİSİ

BUCAK MECLİSİ SEÇİLMİŞ VE DOĞAL ÜYELERDEN OLUŞUR.BUCAK SINIRLARI İÇİNDE BULUNAN BELEDİYE MECLİSİ VE KÖY İHTİYAR HEYETİ KENDİ ARASINDAN SEÇER.BUCAKTA BULUNAN DOKTOR, SAĞLIK MEMURU, VETERİNER, BAŞÖĞRETMEN VE TARIM ÖĞRETMENİ DOĞAL ÜYEDİR.MECLİSİN GÖREVİ İKAMET EDEN HALKIN ORTAK İHTİYAÇLARININ GİDERİLMESİNİ DÜZENLEMektir.

BUCAK KOMİSYONU

DÖRT ÜYEDEN OLUŞUR.BAŞKANI BUCAK MÜDÜRÜDÜR.DİĞER ÜYELER İSE BUCAK MECLİSİ TARAFINDAN KENDİ ÜYELERİ ARASINDAN SEÇİLİR.BUCAK KOMİSYONU, BUCAK KOMİSYONUNUN TOPLANTI HALİ DIŞINDA, BUCAK MECLİSİ GÖREVİNİ YERİNE GETİRİR.

İdari İşlem

- İdare Hukuku alanında, yönetimin tek yanlı irade açıklaması ile hukuksal sonuç yaratan, başka bir deyişle, hukuk düzeninde değişiklik yapan hukuki işlemlere "idari işlemler" denir.
- İdari işlemler, tek yanlı ve idarenin kamu kudretini kullanarak tesis ettiği hukuksal işlemlerdir; bunlar, idarenin iradesini açıklaması ile hukuksal sonuçlarını idare hukuku alanında doğururlar; idari işleme muhatap olan karşı tarafın bu konuda iradesini açıklamasına gerek yoktur.
- İdari işlemler birel olabileceği gibi, genel nitelikte düzenleyici bir işlem de olabilirler.
- Bir idari işlemin içeriği kuralsaldır, diğer bir deyişle önceden yasalarla, ya da idari kurullarla düzenlenmiştir. İşlemle ilgili kişiler, işlemin içeriği üzerinde oynama yetkisine sahip değildirler. Bir kimsenin memur olması, bir kimseye vergi salınması, bir memurun emekli olmasında olduğu gibi.
- Yapılan idari işlemlerin amacı bir kamu hizmetinin görülmesine yönelik olmalı ve bunların tesislerinde kamu yararı gözetilmelidir.
- İdari işlemin, tek yanlılık, kanunilik, icrailik, kamu hukuku esaslarına dayanılarak yapılma, hukuk aleminde değişiklik meydana getirme, bir kamu hizmeti yükümlülüğünün ifası için ve idare örgütü içinde yer alan bir makam tarafından yapılma, idare hukuku alanında sonuç doğurma gibi nitelikleri haiz olması gerekmektedir.

BÖLGE İDARELERİ

ANAYASANIN 126.MADDESİNDE,KAMU HİZMETLERİNİN GÖRÜLMESİNDE VERİM VE UYUM SAĞLAMAK AMACIYLA BİRDEN FAZLA İLİ İÇİNE ALAN MERKEZİ İDARE TEŞKİLATI KURULABİLECEĞİ ÖNGÖRÜLMEKTEDİR.

BÖLGE VALİLİĞİ VE OLAĞANÜSTÜ HAL BÖLGE VALİLİĞİ GİBİ.

İdari İşlemin Unsurları

Yetki: İdare hukuku anlamında yetki, idari işlemin sadece kanunla belirlenmiş ve sınırlanmış makamlar tarafından yapılabilmesi yeteneğini ifade eder. Bu anlamda yetki, bir kişiye değil bir makama verilmiştir. Ayrıca bir hak değil, bir yükümlülüktür.

Yetki unsurunun içinde kişi, konu, yer ve zaman bakımından yetki kavramları yer almaktadır.

Kişi bakımından yetki, idari faaliyet için hani makamın irade açıklamaya yetkili olduğunu; konu yönünden yetki ise belli konulara ilişkin kararların hangi idari makamlarca alınacağını ifade eder.

Yer bakımından yetki ile yetkinin kullanılabilmesi coğrafi alan; zaman bakımından yetki ile de görevlinin yetkisinin belli bir süre dahilinde kullanması gerektiği belirtilmektedir.

Şekil: İYUK 2. maddede belirtilen şekil, hem işlemin dış görünüşünü hem de işlemin hazırlanış usulünü ifade eder. Dolayısıyla idari usul kavramını da içerdiği söylenebilir. Dış görünüşten kastedilen ise, hukuk dünyasındaki yansımasıdır.

İdari işlemler kural olarak yazılı şekle tabidirler. İstisnai olarak sözlü işlemler de vardır. Ancak bir idari işlemin sözlü yapılabilmesi için açıkça sözlü şekil öngörülmalıdır.

Sebe: İdari işlemde önce gelen ve idareyi belirli bir işlem yapmaya sevk eden etkenler, idari işlemin sebebi olarak gösterilebilir. Diğer bir söyleyişle idareyi işlem yapmaya sevk eden saiktir, işlemin gerekçesidir.

İdare hukukunun, özel hukukla ayrıldığı temel noktalardan birisi sebep konusudur. Özel hukukta işlemin mutlaka sebep içermesi gerekmez. Sebepsiz işlem olabilir. Ancak idare hukukunda işlemin mutlaka sebep içermesi gerekir.

İdari işlemin sebebi mevzuatta açıkça belirtilmiş olabilir ya da “*kamu düzeni, görülen lüzum üzerine vb.*” gibi muğlak kavramlarla kapalı olarak ifade edilmiş olabilir.

Konu: İdari işlemin doğuracağı sonuç, idari işlemin konusunu oluşturur. Her idari işlem, belirli bir sonuca yönelik yapılır. Bu sonuç kanunla belirtilmiştir. İdare, bu unsur bakımından serbest değildir. Örneğin; kamulaştırmanın sonucu mülkiyetin devlete geçmesidir. İdare, mülkiyetin bir gerçek veya tüzel kişiye geçmesini sağlayacak bir kamulaştırma yapamaz.

Amaç: Her idari işlemin bir amacı vardır. Bu amaçta kamu yararadır. Kamu yararı, idari işlemin genel amacıdır. Mevzuatta belirtilen özel amaçlarda sonuçta genel amacın içinde yer alır.

İdari işlemin amacını tespit etmek için, işlemi yapanın düşüncesini, niyetini bilmek gerekir. Bu nedenle amaç unsuru, subjektif bir nitelik taşımaktadır. Ayrıca amaç unsuru, kamu düzeni ile ilgili değildir. Hakim, re’sen dikkate almaz. Davacı tarafından ileri sürülmesi gerekir.

Kamu yararı kavramının da net bir tanımı yapılmamıştır. Ancak nelerin bu kavram içine girmediği belirlenmiş, duygusal, şahsi ve siyasi amaçlarla hareket edilmesinin kamu yararına aykırı olduğu ifade edilmiştir.

İDARİ İŞLEME YÖNELİK YAPTIRIMLAR

- Yokluk
- İptal-Butlan

İDARİ İŞLEMİN UNSURLARI AÇISINDAN

HUKUKA AYKIRILIK HALLERİ

- Yetki yönünden hukuka aykırılık: Öncelikle yokluk yaptırımını gerektiren haller gösterilecektir. Bunlar; yetki gasbı, fonksiyon gasbı ve ağır bariz yetki tecavüzü halleridir.

a) Yetki Gasbı

b) Fonksiyon (Görev) Gasbı

c) Ağır Bariz Yetki Tecavüzü

1- Yer Yönünden Yetkisizlik

2- Zaman Yönünden Yetkisizlik

3- Konu Yönünden Yetkisizlik

- Şekil Yönünden Hukuka Aykırılık

- Sebep Yönünden Hukuka Aykırılık

- Amaç Yönünden Hukuka Aykırılık

I-Şahsi Amaç Güdülmesi

II-Üçüncü Kişileri Koruma Amacı Güdülmesi

III-Siyasi Amaç Güdülmesi

İdari Eylem

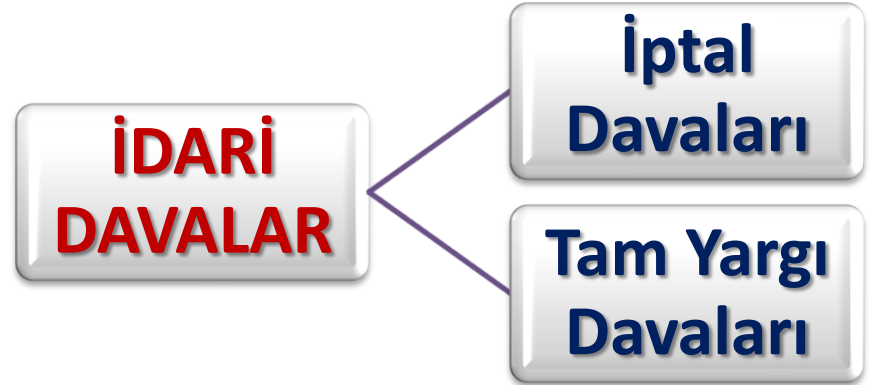
- İdarenin eylemleri, ya idari bir işlemin uygulanması, ya da hiçbir hukuksal işleme dayanmadan, doğrudan doğruya yapılan eylemler biçiminde kendini gösterir.
- İdari işlemler, yönetim adına irade açıklamaya yetkili olanlar tarafından yapılmasına karşın, idari eylemleri herhangi bir kamu görevlisi yapabilir. Böyle olmakla birlikte, bazı idari eylemler yapılan idari faaliyetin niteliğine göre, ancak bazı meslek mensuplarınca yapılır; reçetenin ancak doktor tarafından yazılması gibi.
- İdari eylemlerden bir kısmı "haksız fiil" olarak nitelendirilebilecek özelliklere sahip olduğundan, bunlardan doğan tazminat davalarına idari yargı yerlerinde değil, adli yargı yerlerinde bakılır. Örneğin, idarenin taşıtlarının verdiği zararlardan doğan tazminat davalarında görevli yargı yeri adli yargı mercileridir. Veya kamulaştırma olmaksızın yol yapımı sırasında bir bağın yola katılmasından doğan zarar "idari eylemden değil, haksız fiil olarak nitelendirilmesi zorunlu bir eylemden doğduğu" için zararın tazmini davası adli yargıda görülür.

İdari işlem ve eylemlerin denetlenmesi

- İdari işlem ve eylemlerin hukuka uygun olması zorunludur. Bu zorunluluk bir denetimi gerekli kılar.
- İdari işlem ve eylemler günümüzde 3 ayrı yoldan denetime tabi tutulur:
 1. İdarenin kendi içinde denetim (hiyerarşik denetim veya vesayet denetimi)
 2. Bağımsız bir idari merci tarafından denetim (ombudsman-kamu denetçisi)
 3. Yargısal denetim (idari yargı)

İDARİ YARGI DENETİMİ

- Bağımsız idare mahkemelerinde açılan iptal davaları (idari işlemlere karşı) ve tam yargı davaları (idari eylemlerden kaynaklanan zararların tazmini için) ile idarenin eylem ve işlemlerinin yasalara ve hukuka uygunluğu hukuk devleti ilkesi gereği olarak denetlenir.

Ders sonu

**iyi
haftalar!**

